

Rigsdagstidende.

1851.

Forhandlingerne paa Folkethinget. № 74.

Tredie Session.

29de Møde.

Mandagen den 24de November.

(Fortf.)

B. Scholer: Idet jeg takker den høitærede Indenrigsminister for dette Forslag og den dertil søjede Udfigt over Landeveienes Anlæg i Jylland, hvorved man dog faaer Haab om engang at see dette Arbeide fuldendt, skal jeg tillade mig at rette det Spørgsmaal til den høitærede Indenrigsminister, om han ikke paatænker en Forandring i Beforsordningen af 29de Septbr. 1841; thi med den nu bestaaende Beforsordning for Die, ville Mange i det vestlige Jylland med stor Bekymning imødesee Iværksættelsen af det foreliggende Forslag. Jylland har i det Hele taget været tilfidsat ved Anlægget af Hovedlandeveie, idet det siden 1793 i mange Aar har maattet bidrage til Anlægget af Hovedlandeveie paa Derne. Den Deel af Jylland, som er meest tilfidsat, er den Vestlige, som endnu senere har maattet bidrage til Anlægget af Hovedlandeveie i den østlige Deel. Det er ikke blot dette, at f. Ex. Ringkjøbing Amt fra 1793 til 1841 har bidraget 1250 Rbd. aarlig til at anlægge Landeveie i andre Dele af Riget, eller rettere af det egentlige Danmark, men dette samme Amt og overhovedet den hele mindre bebyggede Deel af Landet, har jo i Forhold til Hartkornet langt større Befrækninger at istandsætte, og naar de skulle anlægges, har vedkommende Amt efter Forordningen af 1841 at bidrage en Trediedeel deraf. Derved stiller Forholdet sig her lige saa ugunstig som jeg isfor, ved at sammenligne de østlige og vestlige Amter med hinanden, angav. Ringkjøbing Amt har nemlig en 3 Gange saa lang Befrækning at istandsætte pr. Td. Hartkorn, som Aarhus Amt, og jeg viste dengang, at Ringkjøbing Amt var stillet

langt ugunstigere i Forhold til sit Hartkorn, idet det pr. Tonde Hartkorn kun avler omtrent det halve Quantum Korn af hvad der avles i Aarhus Amt. Være disse Bearbejder paadudte før Krigen, vilde den stræbsomme og tarvelige Vesterjyde nok have overkommet dem; men under de nuværende ugunstige Coniuncturer er det umuligt at faae dem udført, med mindre mange Familier maae gaae fra deres Eiendomme, eller man maa standse dermed, ligesom man under den for Landmanden sidste ugunstige Periode maatte gjøre med paabegyndte Landveiearbejder i Vesterjylland. Man fik nemlig dengang kun fuldført 1100 Favne og maatte siden stoppe, og først for nogle faa Aar siden har man atter taget fat derpaa. Dette Vesterjylland og navnlig Ringkjøbing Amt — thi Thisted og Ribe Amter have allerede faaet deres Landeveie omtrent anlagte — er stillet saa overordentlig ugunstigt derved, at dets egentlige Handelsvei gaaer i Syd og Nord, og de to øvrige Hovedlandveie-Strækninger, som skulle anlægges, og hvorved Anlægget bliver saa overordentlig vidløftigt, blive kun anlagte for at danne Foræningslinier til Hovedstaden og ere ialtsald ikke til nogen synderlig Brug for Beboerne, hvis almindelige Færdsel, som sagt, gaaer fra Nord til Syd. Jeg synes derfor, at der er Meget, som taler for, at Landveiene, navnlig de to vest-østlige Hovedlandveie-Strækninger, blive betragtede som henhørende til den almindelige Veikasse, saaledes at deres Grundforbedring maatte skee for dennes Regning, uden at vedkommende Amt dertil skulde udrede $\frac{1}{3}$; thi naar man betænker, at Ringkjøbing Amt, som siden 1793 har maattet bidrage til Anlæg af Veie i andre Dele af Riget, som selv har tre Gange saamegen Befrækning pr. Td. Hartkorn, som andre Amter og som tillige indtil den Dag idag